

Vážená kolegyně, vážený kolego,

obracíme se na Vás s prosbou o vyplnění následujícího dotazníku. Tento dotazník pokládá závažné otázky týkající se hodnotových orientací vysokoškoláků. Je součástí výzkumu hodnotových orientací v naší společnosti.

V současnosti jsou takto dotazovány stovky studentů prvních ročníků z dvanácti fakult z České republiky. Jde o výzkum anonymní. Jenom pravdivé a vážně myšlené odpovědi mají smysl.

Přečteme si společně znění dotazníku tak, abychom všichni rozuměli položeným otázkám shodně. Kdybyste měl/a nějaké pochybnosti o tom, jak otázkám či způsobům odpovědi porozumět, zeptejte se toho, kdo Vám dotazníky rozdál.

Věříme, že Vás tento dotazník zaujme, a že se mu budete věnovat s vážností a budete odpovídat pravdivě a co nejpřesněji. Bez Vašich odpovědí není možné zkoumaný problém poznat.

Děkujeme za spolupráci!

Za řešitelský tým Centra výzkumu vývoje osobnosti a etnicity při Fakultě humanitních studií UK

Libor Prudký

1. Nejprve Vám předložíme několik skutečností. Prosím, posuďte každou z nich, jak je ve Vašem životě důležitá?

(Zakroužkujte v každém řádku příslušné číslo podle míry důležitosti ve Vašem životě. Platí, že 1 = velmi důležitá; 2 = dost důležitá; 3 = ne příliš důležitá; 4 = vůbec nedůležitá)

a. Práce	1	2	3	4
b. Rodina	1	2	3	4
c. Přátelé a známí	1	2	3	4
d. Volný čas	1	2	3	4
e. Politika	1	2	3	4
f. Náboženství	1	2	3	4

2. Můžete říci, kde nacházíte zdroje vašeho vnitřního klidu, kde nacházíte pohodu, klid, jistotu?

*(Zakroužkujte **jednu** z předepsaných možností odpovědi)*

- a. Doma s rodinou
- b. Při práci
- c. Na dovolené, při sportování
- d. S přáteli
- e. V kostele
- f. Při rozjímání o víře
- g. Sám bez lidí
- h. Při zábavě
- i. Ve vztahu s partnerkou/partnerem
- j. Při pomoci jiným, při práci pro veřejné účely
- k. Při nakupování
- l. Nemám žádný takový zdroj klidu
- m. Jinde, jinak, jak:

3. Ve svém dětství jste musel/a

(Vyberte **jednu** z možností)

- stále pomáhat při práci v domácnosti či v hospodářství
- občas pomáhat při domácích pracích
- pomáhal/a jsem při domácích pracích jen když se mi chtělo
- nepomáhal/a jsem při domácích pracích téměř vůbec

4. Pro tvorbu Vašich názorů, postojů a hodnot měly ve Vašem dosavadním životě nepochybně význam různé okolnosti. Mohl/a byste se pokusit zhodnotit jejich váhu?

(Vyberte odpověď v každém řádku. Platí, že: **1 = rozhodující význam; 2 = nepominutelný význam; 3 = malý význam**)

		1	2	3
4.1	Moje rodina			
4.2	Mí spolužáci			
4.3	Mí učitelé			
4.4	Mí přátelé			
4.5	Četba, umění, kultura			
4.6	Televize, rozhlas			
4.7	Politické události			
4.8	Moje zájmová aktivita			
4.9	Mé lásky			
4.10	Já sám/sama			
4.11	Něco jiného, co:			

5. Existuje někdo, kdo pro Vás představuje určitý vzor? Komu byste se chtěl/a podobat?

(Napište prosím **zda ano či ne** a pokud ano, jaké jsou charakteristiky této osobnosti. Případně i napište kdo to je.)

6. Poprosíme Vás o vyjádření do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky

(Vyberte **jednu** odpověď v každém řádku)

č.	Výrok	1.sou- hlasím	2.spíše souhlasím	3.spíše nesouhla- sím	4.nesou- hlasím	9.nevím/ nedokážu posoudit
6.1	Nemohu toho příliš udělat pro řešení většiny našich současných problémů					
6.2	Často se cítím osamělý/á					
6.3	To co dělám (moje práce) mě nebaví					
6.4	Život se stal tak komplikovaným, že jej téměř nezvládám					
6.5.	Když přemýšlím o budoucnosti, jsem dosti optimistický					

7. U následujících odpovědí uveďte, jak se na Vás hodí.

(Vyberte **jednu** odpověď v každém řádku: **1 = zcela souhlasí; 2 = spíše souhlasí; 3 = spíše nesouhlasí; 4 = zcela nesouhlasí**)

		1	2	3	4
7.1	I při nečekaných větších problémech není pro mě těžké najít řešení				
7.2	Myslím, že jsem docela v pořádku				
7.3	Vlastně bych chtěl/a/ zůstat takový/á/, jaký/á/ jsem				
7.4	Myslím, že nejsem o nic horší než většina mých vrstevníků				
7.5	Myslím, že mám jako člověk svou hodnotu				
7.6	Připadám si, že jsem málo důležitý/á/				

7.7	Když se setkám s nějakým problémem, mám většinou víc nápadů, jak se s ním vyrovnat					
7.8	Nemám o sobě dobré mínění					
7.9	Je dost věcí, na které mohu být u sebe pyšný/á/					
7.10	Ať se stane cokoliv, umím si poradit					
7.11	Když se ocitnu v nějaké obtížné situaci, většinou mě napadne, co mám udělat					
7.12	Často si připadám, že jsem zbytečný/á/					
7.13	Když mi někdo odporuje, většinou vím, jak se prosadit					

8. Ted' Vám předkládáme dva výroky, které lidé někdy používají, když hovoří o dobru a zlu. Který z nich je bližší Vašemu stanovisku?

(Vyberte **jednu odpověď**)

- A. Existují naprosto jasná hlediska k určení toho, co je dobro a zlo. To platí vždy pro každého, bez ohledu na okolnosti.
 B. Nikdy neexistují naprosto jasná hlediska k určení toho, co je dobro a co zlo. To, co je dobro a co zlo, závisí pouze na okolnostech v danou chvíli.

1: souhlasím s výrokem A;

2: souhlasím s výrokem B;

3:

nesouhlasím ani s jedním z nich

9. Jaký je Váš názor na následující výroky?

(Vyberte **jednu odpověď** v každém řádku. Máte k dispozici pět stupňů: **1 = s výrokem naprosto souhlasím; 5 = s výrokem naprosto nesouhlasím; ostatní tři stupně leží mezitím.** 9 = nevím..)

	1	2	3	4	5	9
a. Kde je přísná autorita, tam je taky spravedlnost						
b. To nejdůležitější, co se děti musí naučit, je poslušnost						
c. Mluvit do něčeho a spolurozhodovat má člověk, až když tvrdou prací dosáhne určité pozice						
d. Není dobré mít tak velkou svobodu, jakou dnes mladí lidé mají						
e. Smysl života je v tom, aby člověk získal vážené pozice						
f. Jistota a blahobyť je důležitější než svoboda						
g. Povolání je tu v první řadě proto, aby zaručovalo pravidelný příjem						
h. Život si musíme udělat tak příjemný, jak je to jen možné						
i. Důležité je, aby byl člověk šťastný. Jak, to už je jeho věc.						
j. Každý musí své problémy řešit sám						
k. Cizinci by měli svůj životní styl trochu lépe přizpůsobit stylu příslušné země, kde nyní žijí						
l. Cizincům by se měla v naší zemi zakázat veškerá politická činnost						
m. Cizinci by si svého životního partnera měli vybírat mezi lidmi ze své země						
n. Těm, kteří mají víc, by se mělo smět něco vzít a dát to těm, kteří to potřebují						
o. Rozdíly v příjmech by se měly zmenšit						
p. Kdybychom se všichni něčeho zřekli, nebyla by brzy žádná chudoba						
q. To nejdůležitější co se děti musí naučit, je umět se rozdělit						
r. Umět se rozdělit se nejlépe učí v rodině						
s. Bez rodiny se nedá naučit, jak se mají konflikty řešit						
t. Se smrtí vše končí						
u. Doufám, že po smrti existuje další život						
v. Lidé vstanou tělem i duší z mrtvých						
w. Život má smysl, protože existuje Bůh						
x. Smysl života je pokusit se získat to nejlepší						
y. Nevím, proč člověk žije						

10. Zde je seznam věcí, o nichž si někteří lidé myslí, že jsou nutné pro úspěšné manželství. Prosím, uveďte pro každou z nich, zda ji považujete za velmi důležitou, spíše důležitou nebo nepříliš důležitou pro úspěšné manželství.

(Vyberte **jednu odpověď** v každém řádku. **1 = velmi důležité; 2 = spíše důležité; 3 = nepříliš důležité;**

9 = neví)

		1	2	3	9
a.	Věrnost				
b.	Přiměřený příjem				
c.	Stejný sociální původ				
d.	Vzájemná úcta a uznání				
e.	Společné náboženské přesvědčení				
f.	Dobré bydlení				
g.	Shoda názorů na politiku				
h.	Porozumění a snášenlivost				
i.	Oddělené bydlení od rodičů partnera				
j.	Dobré sexuální soužití				
k.	Dělba domácích prací				
l.	Děti				
m.	Ochota diskutovat o problémech, které mezi manžely vyvstávají				
n.	Společné záliby a zájmy				
o.	Stejný etnický (národnostní) původ				
p.	Něco jiného, co:				

11. Proč jsou u nás lidé, kteří žijí v nouzi? Který z následujících důvodů existence takové situace považujete za nejdůležitější?

(Vyberte **jednu** z předepsaných odpovědí)

1. protože mají smůlu
2. z lenosti a nedostatku pevné vůle
3. protože je v naší společnosti bezpráví
4. nevyhnutelně to patří k pokroku
5. žádný z těchto důvodů
6. nevím

12. Dnes se dozvídáme mnoho o světě. Uvedeme několik názorů. U každého z nich vyberte, zda s ním...

1 = naprosto souhlasíte; 2 = spíše souhlasíte; 3 = částečně souhlasíte, částečně nesouhlasíte; 4 = spíše nesouhlasíte; 5 = naprosto nesouhlasíte; 9 = nevím

		1	2	3	4	5	9
a.	Žijeme ve zkaženém světě						
b.	Musíme se starat o své vlastní štěstí a ne o svět						
c.	Kdo chce svět zlepšit, musí ho nejdřív přijmout takový, jaký je						
d.	V našem světě je stejně dobra i zla						
e.	To nejlepší, co se dá udělat, je se světu přizpůsobit						
f.	Svět byl vždy místem hříchu						
g.	Znovu by měl být nastolen řád a pořádek z doby před rokem 1989						
h.	Dříve, než se lidé začnou starat o svět, měli by zlepšit sami sebe						
i.	Náš svět je plný úžasných nových možností						
j.	Stát je povinen, aby v našem světě vytvářel řád						
k.	Závisí na nás samých, jaký je svět, ve kterém žijeme						
l.	Štěstí a spokojenost se nemá očekávat na tomto světě, nýbrž na onom						

13. Lidé uvažují o životě rozdílně. Uved'te prosím ke každé z následujících výpovědí, zda s ní...

1 = naprosto souhlasíte; 2 = spíše souhlasíte; 3 = částečně nesouhlasíte, částečně souhlasíte; 4 = spíše nesouhlasíte; 5 = naprosto nesouhlasíte; 9 = nevím

		1	2	3	4	5	9
a.	Člověk může sotva co změnit na průběhu vlastního života						
b.	Život má pro mě smysl, protože existuje Bůh						
c.	V mých očích neslouží život žádnému zvláštnímu účelu						
d.	Život má jen ten smysl, který mu sami dáme						
e.	Určujeme si sami náš vlastní osud						

14. Někteří lidé mají pocit úplně svobodného rozhodování a kontroly nad svým životem a jiní mají pocit, že svůj život ovlivňovat nemohou, ať dělají co dělají. Prosím Vás, vyjádřete se na následující škále, nakolik podle Vás můžete ovlivňovat svůj život.

<i>1 vůbec ne</i>	2	3	4	5	6	7	8	9	<i>10 plně</i>

15. Jak jsou, podle Vašeho názoru, v naší zemi uskutečňovány podmínky pro naplňování práv na svobodu, na sociální zabezpečení, životní příležitosti a spravedlnost?

(Vyberte jednu odpověď v každém řádku)

č.	Podmínky pro naplňování	uskutečněny		neuskutečněny		9. nevím/nedokážu posoudit
		1. plně	2. spíše	3. spíše	4. vůbec	
1	svobody náboženství					
2	svobody projevu					
3	svobody volby životního stylu					
4	ochrany soukromého majetku					
5	ochrany životního prostředí					
6	ochrany před zločinem					
7	Sociálního zabezpečení					
8	rovnosti mužů a žen					
9	rovnosti životních šancí					
10	rovnosti menšin a většiny					
11	Solidarity s chudými a potřebnými					
12	spravedlivé distribuce majetku					
13	oceňování podle výkonu					

Každý člověk přijímá odpovědnost za řadu záležitostí, které se ho nějak týkají a které nějak zasahují do jeho života. Nikdo ale nemůže být odpovědný úplně za všechno. Mohu například přijmout odpovědnost za plnění svých povinností ve škole, nebo odpovědnost za to, že budu dodržovat zdravou životosprávu nebo odpovědnost za to, jak budu trávit volný čas. Nemohu být např. sám plně odpovědný za bezpečnost na ulici. Tuto odpovědnost mohu přenechat do značné míry například státu a jeho institucím (např. policii). Přebíraná odpovědnost se během života mění. Děti v nejmladším věku mají odpovědnost omezenou jen na několik oblastí svého života. S postupujícím věkem odpovědnosti přibývá. To se určitě týká i Vašeho života.

V následujících otázkách Vás požádáme, abyste uvedl /uvedla/ významné oblasti Vašeho života, za něž přejímáte odpovědnost Vy sám /sama/, a za co z toho, co se Vás týká, nesou, podle Vás, odpovědnost rodiče a stát.

16.1 Uveďte tři oblasti svého života, za které jste odpovědný /odpovědná/ výhradně Vy:

a.	
b.	
c.	

--	--

16.2 Uved'te tři oblasti svého života, za které jsou odpovědni Vaši rodiče:

a.	
b.	
c.	

16.3 Uved'te tři oblasti svého života, za které je odpovědný stát:

a.	
b.	
c.	

16.4 Kdo z jiných lidí (mimo rodičů) je odpovědný za některou významnou oblast Vašeho života (např. učitel, apod.):

--

16.5 O kterou oblast života jde?

--

16.6 Uved'te tři vlastnosti, které podle Vás musí mít zodpovědný člověk:

a.	
b.	
c.	

17. Jaký z následujících výroků popisuje nejlépe Váš vlastní názor, mínění, smýšlení?
(Vyberte **jednu** z možných odpovědí)

1. nevěřím v Boha
2. nevím, zda Bůh existuje a nevěřím, že o tom můžeme získat jistotu
3. nevěřím v zosobněného, ztělesněného Boha, ale věřím na vyšší moc
4. někdy věřím v Boha, někdy ne
5. věřím v Boha, přestože mám své pochybnosti
6. vím, že Bůh existuje, nemám o tom žádné pochybnosti

18. Během Vašeho dětství a dospívání jste většinou bydlel/a

n.	Řízení auta pod vlivem alkoholu											
o.	Politicky motivovaná vražda											
p.	Prostituce											
q.	Pohlavní styk pod právně povolenou věkovou hranicí											
r.	Vyhnout se placení jízdného ve veřejné dopravě											

23. A podobně to uveďte u každého z následujících výroků. Tedy zda je dané jednání (skutečnost) vždy ospravedlnitelné, nebo není nikdy ospravedlnitelné, nebo něco mezi tím. (Vyberte jednu odpověď v každém řádku a použijte stupnici, kde 1 = nikdy není přijatelné; 10 = je přijatelné vždy).

		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
s.	Každodenní užívání alkoholu										
t.	Domácí násilí										
u.	Znásilnění										
v.	Národnostní či etnická nesnášenlivost										
w.	Vítězit nad jinými lidmi za každou cenu										
x.	Vynucování respektu ke kulturním odlišnostem Romů										

24. Který z těchto výroků je nejbliže Vašemu přesvědčení?

(Vyberte **jednu** z možností)

1. existuje Bůh jako osoba
2. existuje cosi jako duch nebo životní síla
3. skutečně nevím, co si mám myslet
4. skutečně si nemyslím, že existuje nějaký druh duchovní, božské nebo životní síly

25. Můžete se obrátit na některého z rodičů (či oba) se svými osobními starostmi či intimními problémy a otázkami?

(Vyberte **jednu** možnost)

1. ano a vím, že mě vyslechnou a poradí mi
2. ano, ale jejich rady musím „filtrvat“
3. jen výjimečně a otázky nemohu formulovat přímo
4. skoro vůbec to nepřichází v úvahu
5. rozhodně ne

26. Jaké je nejvyšší dosažené vzdělání Vašeho otce?

(Vyberte **jednu** z možností)

1. základní
2. základní s vyučením
3. střední odborné bez maturity
4. střední s maturitou
5. vysokoškolské či vyšší
6. jiná situace, jaká:

27. A jaké nejvyšší vzdělání dosáhla Vaše matka?

(Vyberte **jednu** z možností)

1. základní
2. základní s vyučením
3. střední odborné bez maturity
4. střední s maturitou
5. vysokoškolské či vyšší
6. jiná situace, jaká:

28. Na jaké střední škole jste maturoval/a?

(Zaškrtněte **jednu** z předložených možností, tj. druh školy, na které jste maturoval/a)

1. na osmiletém gymnáziu - denní studium
2. na jiném gymnáziu - denní studium
3. na střední odborné škole typu průmyslová škola - denní studium
4. na střední odborné škole typu ne-průmyslová škola (např. ekonomická, sociálně - právní, zdravotní atp.) - denní studium
5. na integrované střední škole s maturitou - denní studium
6. na střední škole jsem studoval/a dálkově (večerně). Šlo konkrétně o školu:

7. na jiné škole, a to:

29. Poprosíme Vás o odpovědi na otázky týkající se vybavení domácnosti v níž žijete.

(I tady vyberte **jednu odpověď** v každém řádku podle toho, jak je vybavena domácnost, v níž žijete.)

.	vybavení domácnosti	v naší domácnosti toto		
		1. máme	2. nemůžeme si to dovolit	3. nemáme z jiného důvodu
a.	pokoj pro každého člena domácnosti			
b.	Myčka na nádobí			
c.	počítač připojený na internet			
d.	Automobil			
e.	DVD			
f.	vlastníme byt v osobním vlastnictví nebo rodinný dům			
g.	knihovna nejméně s 500 svazky			

30. Můžete prosím odhadnout, jaký byl v posledním měsíci celkový čistý příjem peněz v rodině v níž žijete?

(Odhadněte částku co nejpřesněji, alespoň v rozmezí jednoho tisíce korun)

31. V tomto městě bydlíte

(Vyberte **jednu** možnost)

1. na koleji
2. v podnájmu
3. u rodičů
4. u příbuzných
5. nebydlím tady, denně dojíždím
6. jinak, jak:

32. Narodil/a jste se v roce:.....

33. Jste..... 1. žena

..... 2. muž

Pokud máte pocit, že chcete ještě něco k tomuto tématu dodat, pak právě zde k tomu máte prostor :

Ještě jednou děkujeme za spolupráci

Nevyplňujte!

34.	fakulta	
35.	město	
36.	datum	
tazatel		